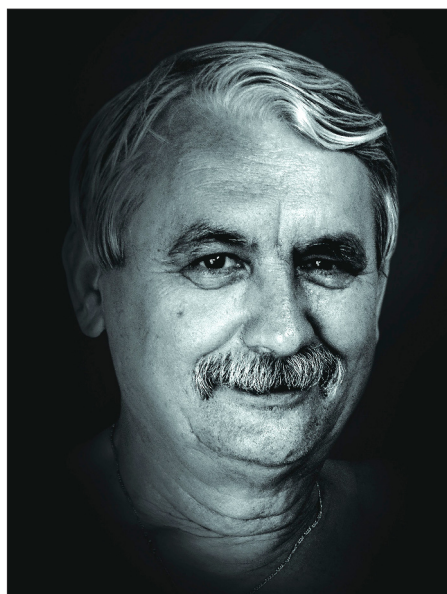

DOPIS EDITOROVI / LETTER TO THE EDITOR

ZA PLUKOVNÍKEM v.v. MUDr. JÁNEM CAPKEM IN MEMORIAM: JÁN CAPKO, MD

Jako blesk z čistého nebe nás 8. března 2021 zasáhla smutná zpráva, že toho dne zemřel plukovník v.v. primář MUDr. Ján Capko, dlouholetý primář a ředitel Vojenské lázeňské léčebny Jeseník. Ač dosud jinak zcela zdrav, podlehl v nerovném boji zákeřné nemoci COVID-19. Ján Capko byl vojenským lékařem par excellence, skvělým odborníkem oddaným své práci, vždy ochotným naslouchat a pomoci, s empatickým přístupem ke svým pacientům i spolupracovníkům. Po celý profesní život se věnoval péči o zdraví příslušníků AČR, zejména vzdušných sil a speciálních jednotek a útvarů. Nejen u nich se těšil přirozené autoritě a neformálnímu respektu díky svým odborným znalostem, praktickým zkušenostem, moudrosti, klidu a podpoře, kterou dokázal poskytovat jiným.

Ján Capko se narodil 6.8.1953 ve slovenském Martině, kde také v krásném prostředí okolních hor Malé a Velké Fatry vyrůstal. Po maturitě na gymnáziu ve Vrútkách v roce 1971 nastoupil ke studiu všeobecného lékařství na VLVDÚ JEP a LF UK v Hradci Králové. Po promoci v roce 1977, nastoupil do VN Ružomberok, kde absolvoval jednoroční základní školení. Dále pak od prvního nástupu k útvaru můžeme již sledovat úzké sepětí dr. Capka s letectvem. V roce 1978 byl umístěn do Prostějova k 51. letištnímu praporu a zde postupně i v dalších vyšších funkcích sloužil až do roku 1989. V souvislosti s reorganizací armády byl na jeden rok převelen na funkci zástupce náčelníka Vojenské dětské ozdravovny VLRZ ve Vidnavě a v roce 1990 nastupuje jako náčelník Vojenské ozdravovny (dnešní Vojenské lázeňské léčebny) v Jeseníku. Zde pracoval více než tři desítky let až do svých posledních dnů. Je třeba poznamenat, že pracoval s nadšením, tvrdě, soustavně a de facto za dva. Téměř po celou dobu svědomitě plnil povinnosti náčelníka i vedoucího lékaře (1990-1994), později ředitele i primáře (1995-2020).

Dr. Capko byl vzdělaným, vysoce odborně fundovaným lékařem. Postupně složil atestace z vnitřního lékařství I.st (1981), fyziatrie, balneologie a léčebné rehabilitace II. st. (1993). Po absolvování nástavbových kursů ovládal i akupunkturu (1986), magnetoterapii a neinvazivní laserterapii a věnoval se i myoskeletální medicíně a computerové kineziologii (1997). Všechny tyto metody zaváděl a hojně využíval v klinické praxi. Ve VLL Jeseník absolvovalo jeho léčebné procedury více než 35 tisíc pacientů. Vzhledem k zaměření léčebny prošla jeho ústavem naprostá většina pilotů vrtulníků, dopravních letounů, bitevníků i nadzvukových gripenů. Také výsadkářů a dalších

příslušníků speciálních jednotek. Mezi jeho významné pacienty patřili např. váleční veteráni genpor. František Peřina, arm. gen. Emil Boček i zraněný veterán z Afghánistánu Lukáš Hirka, ale též herec Vladimír Ráž, atletická reprezentantka Ludmila Formanová a řada jiných. Po zrušení dětské léčebny ve Vidnavě převzal v resortu obrany záštitu nad léčbou dětí indikovaných k lázeňské léčbě. Věnoval se i organizační práci při budování a rozvoji léčebny celkovou modernizací budov Albatros a Silesie, inicioval výstavbu venkovních sportovišť. Toto vše dokázal v úzké spolupráci se svými spolupracovníky jak technickoadministrativními, tak zdravotnickými, z nichž vytvořil jeden pozitivně motivovaný a neobyčejně soudržný tým.

Ve volných chvílích mezi jeho koníčky patřily procházky horskou přírodou spolu s pozorováním vlivu bioklimatického prostředí na člověka, ale také práce se dřevem nebo rybaření. Celoživotní láskou, kromě hor jako takových, však pro Janka byla letadla a letectví. Dokázal propojit své profesní hluboké znalosti především z letecké fyziologie s praktickými zkušenostmi pilotů. Z nesčetných rozhovorů s nimi věděl, co prožívá pilot v kritických okamžicích letu, jak může reagovat a čeho je z hlediska medicínského ještě schopen a co je případně nad jeho fyziologické možnosti. Nadšení Dr. Capka pro létání bylo tak silné, že z teorie přešel i do konkrétní praxe. Po více než ročním individuálním tvrdém tréninku, včetně každodenního otužování ranním plaváním v otevřeném bazénu a další náročné přípravě a absolvování všech testů, získal výjimečné povolení náčelníka Generálního štábu AČR a v březnu 2014 absolvoval jako kopilot let v letounu JAS – 39 Gripen. Splnil se mu tak klukovský sen, na což se celý profesní i osobní život poutivě připravoval.

Toto všechno by jistě nebylo možné bez spolupráce kolegů a dalších spolupracovníků, ale zejména bez pochopení a trvalé podpory v pevném rodinném zázemí. Manželka Alena spolu s dvěma dětmi a dvěma vnoučaty, které všechny miloval nadevše, tvořily onen neotřesitelný středobod a jistotu jeho světa „na zemi i ve vzduchu“. My všichni, kteří jsme Janka Capka znali od vysokoškolských let jako bystrého, kamarádkého a poutivého studenta, stejně tak jako jeho kolegové a spolupracovníci po celá další léta jako zodpovědného, moudrého a vstřícného kolegu, na něj budeme vzpomínat jako na člověka přátelského, vždy ochotného naslouchat, poradit a pomoci. Primář Ján Capko vykonal obrovský kus práce ve prospěch zdravotnické služby AČR, ve prospěch péče o zdraví vojáků i dalších pacientů. Symbolického ocenění za dlouhodobý a významný osobní přínos rozvoji spolupráce s AČR a zabezpečení lékařské péče o její příslušníky, kterého si Janko nesmírně vážil, se mu dostalo osobně z rukou NGŠ armádního generála Aleše Opaty, který jej v říjnu 2020, při příležitosti předání funkce ředitele VLL Jeseník, vyznamenal Čestným odznakem AČR za zásluhy III. stupně.

Tak jako po gripenech zůstává po nějaký čas stopa na obloze, tak v našich srdcích a vzpomínkách bude žít odkaz kolegy a kamaráda Jána Capka – ale trvale a navždy.

Čest jeho památce!

Za všechny kolegy, spolupracovníky, přátele i pacienty,
brig. gen. v.v. doc. MUDr. Leo Klein, CSc.

doc. MUDr. Leo Klein, CSc.
Chirurgická klinika LF UK a FN
Sokolská 581
500 05 Hradec Králové
tel. +420 495 834 959
e-mail: leo.klein@fnhk.cz

Přijato 19. dubna 2021.
Akceptováno 19. dubna 2021.
Zveřejněno 4. června 2021.